

ДЗМІТРЫЙ ДЗЬЯКАНАЎ

**НАРОДНЫЯ ПРЫКМЕТЫ
НА КОЖНЫ ДЗЕНЬ**



Дзмітрый Дзьяканаў

**Народныя прыкметы
на кожны дзень**

«Издательские решения»

Дзяканаў Д.

Народныя прыкметы на кожны дзень / Д. Дзяканаў —
«Издательские решения»,

ISBN 978-5-00-531306-5

Самы падрабязны выклад народных прыметаў. Цяпер вы заўсёды будзеце ведаць, якое надвор'е чакае наперадзе. Ведайце пагоду ды будзе ураджай!

ISBN 978-5-00-531306-5

© Дзяканаў Д.
© Издательские решения

Содержание

Ўступленне	6
СТУДЗЕНЬ	8
ЛЮТЫ	19
САКАВІК	29
КРАСАВІК	39
Конец ознакомительного фрагмента.	45

Народныя прыкметы на кожны дзень

Дзмітрый Дзяканаў

© Дзмітрый Дзяканаў, 2021

ISBN 978-5-0053-1306-5

Создано в интеллектуальной издательской системе Ridero

Ўступленне



Без прыкмет і ходу нет

Яшчэ 100 -150 гадоў таму акрамя рэдкіх газет ды календароў не было крыніц інфармацыі (кнігі не былі распаўсюджаны). Веды атрымлівалі праз павучанні пажылых, паважаных мужчын, якія за жыццё назапасілі і засвоілі багаты вопыт. Вусная народная творчасць, роўна як і патрэбныя веды, перадаваліся з вуснаў у вусны – ад бацькі да сына, ад дзеда да ўнука. Былі і спецыяльныя людзі – вешчунны. Менавіта яны захоўвалі веды, якія атрымлівалі ад продкаў веды, якія захоўвалі ды памнажалі.

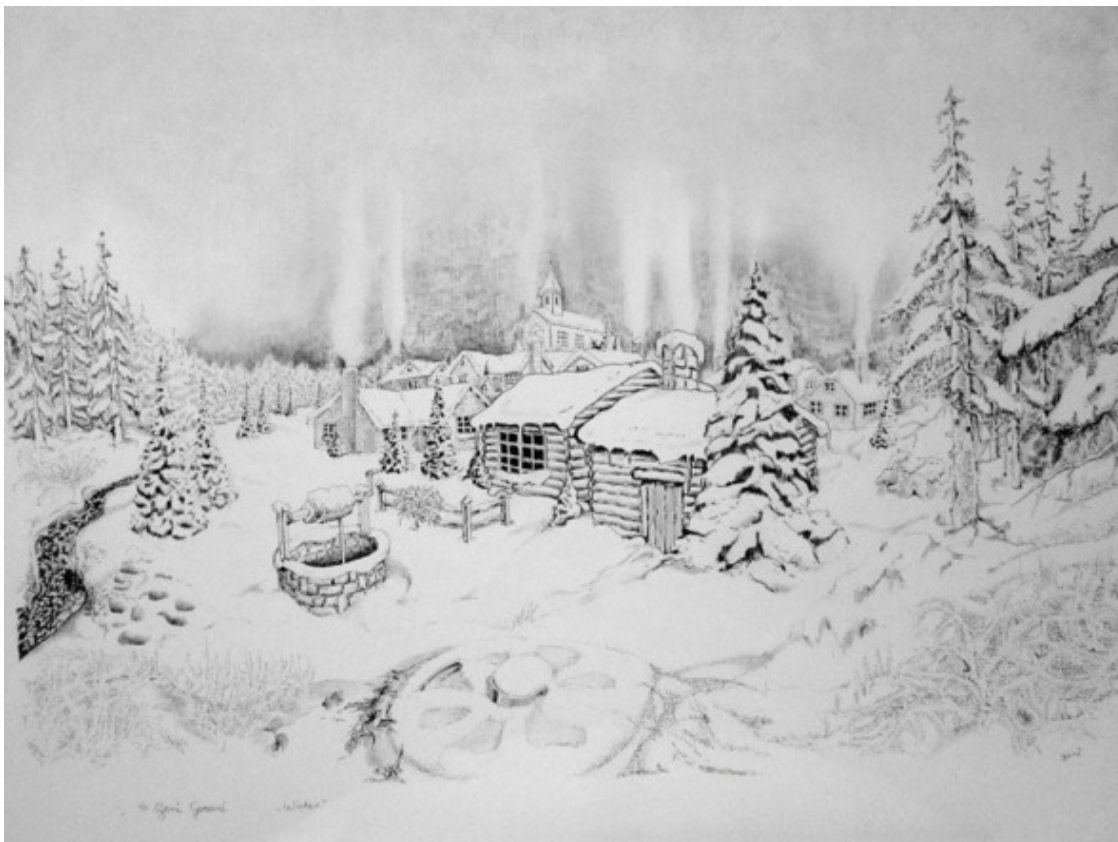
Нашы продкі не былі дурныя, проста аб'ёмы ведаў аб свеце былі няпоўнымі. Людзі глядзелі на прыроду з захапленнем, здзіўленнем і страхам: жыццё залежала ад прыроды. Не дзіўна, што пільную ўвагу продкаў прыкоўвала надвор'е і яе прадказанне. На працягу тысяч гадоў людзі назіралі за прыроднымі з'явамі і падзеямі, спрабуючы выбудоваць лагічныя ланцужкі, рабіць высновы, вышукваючы прычынна-выніковую сувязь.

Нешта атрымлівалася, нешта не. Тое, што не апраўдвалася – забывалася, а верныя прадказанні прыжываліся і ўваходзілі ва ўжытак. Вынікам сталі народныя прыкметы.



Прырода – гэты сапрадны цуд

СТУДЗЕНЬ



Шмат снега – шмат хлеба

Прыказкі і прымаўкі пра студзень

У студні і гаршчок ў печы замярзае.
Студзеню – маразы, лютаму – мяцеліцы.
Студзень – году пачатак, зіме – сярэдзіна.
Студзень дзве гадзіны дня дадасць.
У студзені расце дзень – расце і холад.
Месяц Студзень – зімы гаспадар.
Студзень – вясне дзядуля.
Студзень падкладае дроў у печку.

1

Якое ў гэты дзень надвор'е – такое ж будзе 1 чэрвеня
Моцны мароз і малы сняжок – ўрадзіць хлеб.
Цяпло і няма снегу – чакайце неўраджай
Зорная ноч на Новы год – ураджай гароху і сачавіцы.
Зорная навагодняя ноч – да добрага ўраджаю ягад.
1 студзеня цяпло – чакайце добрага ўраджаю жыта.
Раніцай дрэвы пакрытыя інеем – год будзе шчасным для сельскагаспадарчых работ.

2

Неба зацягваюць хмары – чакай хуткага пацяплення.
Моцныя маразы абяцаюць спякотнае лета.
Іней на дрэвах – да яснага надвор'я.
Зорнае неба – будзе багаты ўраджай.
Калі сініцы гучна цвыркаюць, то пахаладанне будзе зацяжным.

3

Мароз стаіць моцны – летам будзе спякотна і гарача.
Завіруха разгулялася – летам будзе непагадзь.
Дым стаіць слупом – чакай ўзмацненне марозу.
Шмат снегу ў гэты дзень – да добрага ўраджаю.
Рэха ў лесе чуецца далёка і выразна – да моцных маразоў.
Ярка-чырвоны світанак абяцае мяцеліцу.

4

Аблокі ідуць супраць ветра – хутка выпадзе снег.
На даху шмат лядзякоў – год будзе ўраджайным.
Калі ў рэчцы вады стала менш, то ўлоў рыбы будзе дрэнны.
Калі марозна і сонечна за акном – месяц будзе цёплым.
Непагадзь або золь – да халоднага і дажджлівага кастрычніка.
Паясніца баліць у пажылых людзей – да снегу.
Снягір вырабляе шум крыламі – да непагадзі.
Салом збіваецца ў камякі пры гарэнні ў печы – да пахаладання.
Якое надвор'е на Насту, такі будзе і кастрычнік месяц.
У студзені пераважае снег сухі і лёгкі – да сухога лета.

5

Ветранае надвор'е абяцае добры ўраджай.
Закат сонца з зеленаватым адлівам – будзе яснае надвор'е.
Неспакойныя паводзіны курэй – чакай мяцеліцу.
Конь храпе – да снежнай буры.
Чырвоны агонь і моцная цяга ў печы – да холаду.
Аканіцы на вокнах рыпаюць – да адлігі.
Прыйшоў Яфрэм – вецер падзьмуў.

6

Цяпло ў гэты дзень прадказвае халодную вясну.
Снег ляжыць вялікімі гурбамі – быць добраму ўраджаю.
Ясны дзень абяцае ўраджайны год.
Калі на Куццю неба зорнае, то будзе багаты прыплод жывёлы і вялікі ўраджай ягад.
Калі ў гэты дзень цяпло, вясна будзе халодная.
Калі на небе бачны Млечны Шлях, значыць, лета будзе цёплым.
Калі Каляды цёплыя – вясна халодная.

7

Адліга – прыкмета цёплай і ранняй вясны.

Дзень цёплы – хлеба будзе шмат.

Каляды без снегу – да неўраджаю. Багацце снегу – да шчаснага года, адліга – да ранняй вясны.

На Каляды іней – ураджай на хлеб.

На Каляды мяцеліца – пчолы добра раіцца будуць.

Зорнае неба – да добрага ўраджаю бабовых культур.

8

Паўночны вецер дзьме на ўзмацненне маразоў.

Снег прыліпае да рук – да цяпла.

Калі заспявалі берасцянкi, хутка пацяплее.

Калі пасля заходу неба чырвонае, то моцна пахаладае.

Калі гэты дзень ясны, то будзе добры ўраджай проса, а калі пахмурны, то недарод яго.

Калі галкі і вароны наладзілі бесперапынны гвалт – быць снегападу ці завеі.

Снег ідзе мяккі і ліпкі – чакай хуткай адлігі.

Берасцянка спывае – да цяпла.

9



Снег ідзе вялікімі шматкамі-чакай непагадзь.

Вароны крычаць бесперапынна – будзе снегапад.

Калі капыты ў коней потныя, хутка пацяплее.
Гусі лапы падціскаюць – да халадоў.
Туман стаіць над полем – да цяпла.
Заяц прыбег да людскога жылля – да моцных маразоў.
Чырвоная мясяц – да снега і мяккага надвор'я.

10

Кот кладзецца, скруціўшыся клубком, на мяккае або цёплае – дзень будзе ясны і марозны.
Вароны і галкі ўюцца ў паветры – чакайце вялікі снег.
Садзяцца на вяршыні птушкі – мароз пачне мацнець. Птушкі садзяцца на зямлю – пацяплее і будзе адліга.

Калі сабака вылезла з будкі і легла на снег – быць завеі.
З неба падаюць буйныя снежныя шматкі-хутка пацяплее.
Зграі вераб'ёў весела цвыркаюць пад дахам дома – чакай цёплага надвор'я.
Мяцеліца абяцае мокрае, дажджлівае і сырое лета.

11

Паўночны вецер, а аблокаў няма, будзе марозна.
Дым з трубы: ідзе слупам – да марознага дня; сцелецца па зямлі без ветру – да снегу.
Калі ў гэты дзень запацелі вокны – пацяплее.
На Іосіфа мяце завіруха – ліпень будзе пахмурным.
Цецярук ходзіць па полю – перад маразамі.
Конь стоячы спіць – да сцюжы. Конь ўлёглася – да адлігі.
Снег падае буйнымі шматкамі – чакайце адлігі.
Куры рана на курасадні паселі – да сцюжы. Калі яны ўзлезлі высока – маразы будуць суровымі і зацяжнымі.



Лес шуміць – да адлігі.

12

Няўстойлівы дзённы вецер абяцае хуткую змену надвор'я.
Вароны садзяцца на ніжнія галінкі – пачнецца моцны вецер.
Снег пайшоў – да пахмурнага лета.
Паўднёвы вецер – да цёплага лета і добрага ўраджаю.
Заходні вецер – у рэках рыбы будзе шмат.
Зорак на небе не відаць – да змены надвор'я.

13

Бледны і мутнаваты месяц прадказвае снегапад.
Калі ноччу вецер дзьме: з поўдня – будзе год добрым; з захаду-рыба ўвесь год будзе ў багачці і клев будзе добры; з усходу – ураджай фруктовых дрэў.
Снег у гэты дзень абяцае ўраджайны год.
Калі надвор'е цёплае, то лета будзе дажджлівым.
Шмат шэраню на дрэвах – да добрага збору мёду і ўраджаю збожжавых культур.
Абледзяненне на дрэвах – да ўраджаю гародніны.
Адліга – да дажджлівага лета.

14

Туман прадвесціць ўраджайны год.
Моцны снег-прыкмета добрага лета.
Моцны мароз і малы снег – да добрага лета; цяпло і няма снегу – да халоднага лета.
Галалёд на дарогах – да ўраджаю.
Калі раніцай снег ішоў, то снежнай будзе зіма, а вясна – позняя.
Шмат пухнатай шаці на дрэвах – да добрага ўраджаю збожжавых і медазбору.
Дровы бярозавыя гараць з трэскам – чакай моцных маразоў.

15

Зоркі блішчаць на чыстым небе ярка – да замаразкаў.
Раніцай раней, чым звычайна заспяваў певень – быць добраму надвор'ю.
Птушкі рана сталі ўкладвацца – чакай мароз.
Сорака спрабуе схавацца пад страху – будзе снегапад.
Поўная палонка вады і туман на гэты дзень прадказваюць вялікія разлівы рэк.
На Васіля вецер – да ўраджаю арэхаў.
Калі ранкам на Васіля дрэвы пакрыты густым інеем – год будзе хлебародным.

16

Круты месяц кажа аб тым, што будзе холадна.
Сярожка ў месяца падказвае – чакаецца завея і мароз.
Які будзе надвор'е ў Гардзееў дзень – такі ж будзе сакавік.
Убачыць каля дома зайца – да пахаладання.
Трэск дрэў у лесе – да марозу.

Ваверка ў мароз пакідае сваё гняздо, спускаецца з дрэва і бегае па зямлі – да пацяплення.
Вароны крычаць бесперапынна – будзе снегапад.
На Сільвестра дзень прыбывае, а мароз мацнее.

17

Бяхмарна пры моцным марозе – ен захаваецца.
Яркі месяц вісіць на небе перад сцюжай.
На дрэвах шмат снегу – год будзе добрым для пчол.
Раніцай падняўся туман – ўрадзяць яравыя хлеба.
Гук звана выразна чуецца – перад пацяпленнем.
Калі ўцёкі снежных «раслін» на шкле нахіляюцца, то адліга недалёка.

18

Шмат яркіх зорак блішчыць на небе – чакаецца мароз.
Калі дзень прастаяў пагодлівым, а да вечара неба завалакло аблокамі – мароз пратрымаецца доўга.
Мяцеліца ў гэты дзень – зіма будзе стаяць яшчэ 3 месяца.
Калі на небе шмат зорак, то год будзе ўраджайным на хлеб.
Зайцы падыходзяць блізка да сяла – да сцюжы. У полі шмат зайцоў – да віхуры і мяцеліцы.
Певень спявае несвоечасова – да адлігі.
Калі лісіца ў цёплыя дні ляжыць на снезе, то хутка будзе холадна.
Калі ў Вадохрышчанскую ноч зоркі блішчаць, хлеб будзе добры.
Поўны месяц на Вадохрышчанскую куццю – да вялікага разліва.
Неба чыстае ў вадохрышчанскую ноч – будзе шмат гароху.

19

Зацішнае надвор'е і яснае неба абяцаюць спакойны год без прыродных катаклізмаў.
Зорная ноч – будзе вялікі ўраджай гароху ды ягад.



Зоркі моцна блішчаць на небе – мароз ўзмацніцца.

Калі ідзе снег, то будучы год будзе ўраджайны, а ад пчол будзе шмат рояў.

Калі неба паўсюль будзе пахмурнае – кожнаму хлебу род; а калі толькі на адным ўсходнім баку – добра ўрадзіцца жыта; на заходзе -авёс; на паўдне – проса; на паўночы-грэчка.

20

Калі ў гэты дзень надвор'е: ясная і халодная – летам будзе засуха; пахмурнае і снежнае – добры ўраджай.

Мала зорак на небе ў гэты дзень абяцаюць непагадзь.

Раніцай густы туман – хлеба ў гэты год будзе шмат.

Бачны яркі месяц – вясной будзе моцнае разводдзе.

Свінні вішчаць і цягнуць салому ў хлеў – да халоднага надвор'я без ападкаў.

Заяц не сыходзіць далёка ад месца лежні – перад снегападам.

Масавае з'яўленне сініц каля дамоў – да набліжэння халадоў.

Туман над вадой – да добрага ўраджаю хлеба.

21

Дзьмуць моцныя вятры – лета будзе галоднае, грознае.

Мяце мяцеліца – надвор'е пагоршыцца!

Калі вокны ў доме запацелі, то чакаецца адліга.

На стагах сена шмат інею – лета будзе дажджлівае.

Рана раніцай крумкач крычыць бесперапынна больш двух разоў – да пацяплення.

Вераб'і цвыркаюць, збіўшыся зграйкамі, – да цяпла.

Якое надвор'е на Емяльяна, такім і будзе ўвесь жнівень. Калі ідзе снег-жнівень будзе дажджлівым (зрэшты, як і вясна). Калі дзень выдаўся сонечным-канец лета будзе гарачым.

22

Завіруха разгулялася – быць лета непагодлівым.

Шамаціць лес – будзе адліга.

Вароны і галкі раселіся на верхавінах дрэў – чакай маразоў, а калі ходзяць па снезе, то абавязкова пацяплее.

Яснае надвор'е ў гэты дзень – такое будзе ў канцы студзеня і верасні.

Калі быдла, выпушчанае ў двор, будзе ісці назад у стойла, значыць будзе холад або снег.

Калі на Яўстрація ясна – у гэтым годзе будзе добры ўраджай.

23

Іней на дрэвах і стагах абяцае мокрае і халоднае лета.

Вецер дзьмуе з поўдня – у чэрвені будуць навальніцы і дажджы.

Сухі снег у гэты дзень кажа, што лета будзе сухім.

Бясхмарна і неба яснае – да ранняй вясны.

Якое надвор'е на Рыгора – такім будзе і лета.

Паўднёвы вецер дзьме – будуць навальніцы, асабліва ў пачатку лета.

24

Цяпло ў гэты дзень прадказвае прыход ранняй вясны.

Сутра ідзе снег – вясна прыйдзе не хутка.

Па небе плывуць рэдкія аблогі – чакайце дужыя маразы.

Рэха ў лесе разносіцца далёка – настануць марозныя дні.

Аблогі ідуць супраць ветра – да снегападу.

Якое надвор'е на Федасея, такім і будзе ўвесь лістапад.

Маразы на Федасея неспрыяльныя для будучых яравых.

Адліга – да зацяжной вясны, сцюжа – да позняга, цяжкага сяўбы яравых хлябоў.

25

Па гэтаму дню судзяць аб надвор'і наступнага снежня.

Яснае і марознае надвор'е – лета будзе цеплым.

Сонечны узыход сонца – да ранняй вясны.

Моцны мароз – да шчодрому ўраджаю.

Сініца хвалюецца, кружыцца, дзяўбе кару дрэў – да непагадзі.

На Таццяну сонейка прагляне рана – да ранняга прылёту птушак.

Калі ў гэты дзень ідзе снег, то лета будзе дажджлівае.

На Таццяну цёплая мяцеліца – да засухі і неўраджаю.

На Таццянін дзень марозна і неба яснае – да ўраджаю.

Вялікія гурбы – будзе шмат хлеба.

26

Прамяні ад сонца ідуць ўніз пучкамі – на заўтра будзе яснае і марознае надвор'е.

Туманны круг каля месяца абяцае мяцеліцу.
Котка кладзецца ўверх брухам і пацягваецца – да цяпла.
Котка сцяну скрабе-непагадзь каля брамы.
Котка катаецца па масніцах – цяпло ў дом стукаецца.
Котка згарнулася клубком – да марозу.
Котка скрабе кіпцюрамі падлогу – чуе мяцеліца.
Лес трашчыць – мароз будзе стаяць доўга.
Лес шуміць – да снегу, да адлігі.

27

Зоркі на небе: частыя – хутка пацяплее і пойдзе снег; рэдкія – будзе завіруха і непагадзь.
Белыя аблогі на небе прадказваюць маразы.
З раніцы раскаркаліся вароны – хутчэй за ўсё будзе завіруха.
Варона раніцай кружыць – да завеі.
Вакол месяца бачна лёгкая смуга туману – пачнецца завіруха.
Самавар моцна гудзе – да марозу.
Раннія спевы пеўняў ў мароз – на цяпло.

28

Дзьме ўстойлівы вецер – да сырога і дажджлівага года.
Сініцы раніцай ціўкаюць пад акном і шукаюць сховішча – удараць моцныя маразы і пачнецца завіруха.
На небе бачны зарапад – магчыма пахаладанне.
Гучна каркаюць вароны – пацяплее.
Вераб'і схаваліся – да маразоў.
Куры, седзячы на курасадні, ціснуцца – да яснага дня.
Дровы ў печы шыпяць, дымяць, дрэнна загараюцца – да цяпла.
Ваверка ў мароз пакідае сваё гняздо, спускаецца з дрэва і бегае па зямлі – да пацяплення.
Вароны крычаць бесперапынна – будзе снегапад.
На Сільвестра дзень прыбывае, а мароз мацнее.



Пеўні заспявалі рана – да адлігі.

29

Курыца стаіць на адной назе – да марозу.

Калі марозна ў гэты дзень, лета будзе гарачым.

Паўночны вецер – да маразоў і пахаладання.

Самавар гудзе – да халадоў.

Калі на Пятра ідзе снег, значыць, на лугах будзе шмат травы. Акрамя таго, можна чакаць ўдалай рыбалкі ў цёплы час года.

Куры пачынаюць лазіць па даху куратніка – да яснага дня.

30

Сініца з раніцы «пішчыць» адчуваючы прыход моцнага марозу.

Вароны садзяцца на вяршыні дрэў, чакаючы прыходу халадоў.

Стаіць цёплае надвор'е – чакай пахаладання.

Неба воблачнае – будзе добры ўраджай хлеба.

Багаты іней на дрэвах – да ўстойлівага малавоблачнага надвор'я.

У мароз вокны пацеюць – да хуткага пацяплення.

Вароны лётаюць і кружаць зграямі – да марозу.

Увесь дзень прастаяла адліга – да ранняй вясны і добрага рыбалоўнага сезону.

Сонца выглянула толькі апоўдні – да ранняй вясны.

Увесь дзень ідзе снег-вясна будзе позняя.

31

Вароны кружаць не сядючы на зямлю – пахаладае.

Апоўдні выглянула сонца – да пацяплення.

На Апанаса адліга – год будзе ўраджайным на бульбу.

Моцная мяцеліца шматкамі – да добрага прыплоду ў гусей.

Калі на Афанасія адліга – лета будзе непагодным, і ўраджай бульбы будзе вельмі дрэнным.

Вялікія белыя кругі вакол сонца павялічваюцца – да моцнага пахаладання.

ЛЮТЫ

Прыказкі і прымаўкі пра люты



Зіма – гэта цуд

Люты багаты снегам, красавік – вадою.
Люты ваду падпусціць, сакавік падбярэ.
Люты-месяц люты, пытаецца: як абуты?
У лютым сонца на лета, зіма на мароз.
Завірухі ды завеі пад люты паляцелі.
Як люты ні злуй, а вясною пахне.
У лютым зіма з вясной сустракаецца ўпершыню.
Тое, што студзень выпусціў, люты падбярэ.
У лютага два сябра – завея і завіруха.
Люты-бацюшка збівае рогі з зімы.
Люты вясну будзе.

1

Вецер мяняецца з усходняга на паўночна—заходні – будзе дождж з моцным ветрам.
У гэты дзень на вуліцы мяцеліца – чакалася яна і на Масленіцу.
Зорнае неба – да зацяжной зімы.
Якое надвор'е на Макарыя, такі і ўвесь люты. Ясны сонечны дзень – ранняя вясна, а калі мяцеліца разгуляецца або пахмурна будзе – доўга будзе і мяцежнае надвор'е.

З дахаў капае – вясна будзе ранняя.

2

Якое надвор'е сенья – такая будзе і вясна.

Калі снег ідзе: раніцай – будзе ўраджай ранніх збажыны; днём – ўрадзіць хлеб сярэдняга тэрміну ўборкі; вечарам – ўрадзіць пазнейшыя.

Кот скрабе падлогу, а куры кудахчуць – будзе мяцеліца.

Іней ў гэты дзень абяцае восеньскія начныя замарзкі.

Калі пачалася мяцеліца, то працягнецца яна ўвесь тыдзень.

Завіруха прадвесціць халодную вясну з частымі завеямі.

3

Ясная зара – чакаецца мароз.

Ярка—чырвоны захад абяцае марозны дзень.

Калі апоўдні выразна відаць сонца, то вясна прыйдзе ранняя.

Халодны і сухі дзень абяцае гарачы жнівень.

Зайцы бягуць у адкрытае поле – будзе снег.

З лютага на вуліцы ясна – вясна абяцае быць ранняя.

Месяц у тумане – да добрага ўраджаю збожжа.

Месяц хаваецца пад аблокамі, якія асабліва хутка плывуць па небе – будзе шмат хлеба.

4

Калі змакрэла шкло – неўзабаве пацяплее.

У гэты дзень выпаў снег – ураджай будзе вялікім.

Завяе ў гэты дзень можа затрымацца на тыдзень.

Шмат снегу на Цімафея – да багацця збожжа.

Світае хутка – абавязкова будзе снег.

Сонечны поўдзень на Цімафея – да ранняй вясны.

Калі за акном разбушавалася завіруха, яна будзе доўжыцца, як мінімум, тыдзень.

5

Падымаецца вада ў рацэ – будзе мароз.

Ударыў мароз, і свеціць сонца – у жніўні будзе гарача.

Ярка свеціць сонца – вясна будзе ранняя.

На дрэвах скачуць вавёркі – неўзабаве пацяплее і будзе адліга. Вавёркі хаваюцца ў дупло, зачыняючы ў яго лаз – снегападу не будзе.

Калі ў гэты дзень раніцай крычыць сініца – да марозу.

Котка ляжыць брушкам уверх – да адлігі.

Шум ад шашы чутны цішэй і глушы звычайнага – да пацяплення.

6

Якое надвор'е ў гэты дзень, такая ж чакаецца вясна.

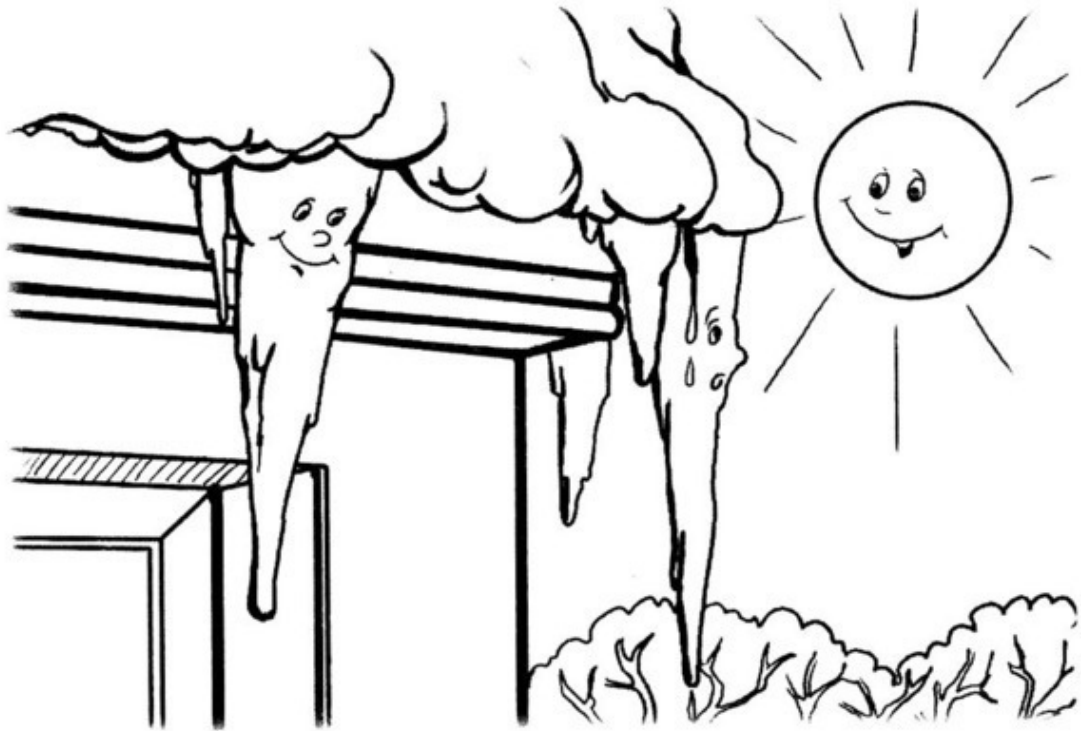
Зоркі на небечастыя – будзе снег і цяпло.

Па небе плывуць высокія і рэдкія аблокі – будзе адліга.

Дзень ціхае надвор'е – другую палову ліпеня будзе суха і цепла.
Дровы ў печы шыпяць, дымяць, дрэнна загараюцца – да цяпла.
Ваверка ў мароз пакідае сваё гняздо, спускаецца з дрэва і бегае па зямлі – да пацяплення.
Вароны крычаць бесперапынна – будзе снегапад.
На Сільвестра дзень прыбывае, а мароз мацнее.
Сонечны дзень – добрая вясна. Сонечнае надвор'е – да цёплай вясны.
Вераб'і хаваюцца ў галлё – да марозу або завеі.

7

Калі ў гэты дзень выпадзе снег, то наступная зіма будзе позняя.
Моцны снегапад абяцае раннюю восень.
Расчырыкаліся вераб'і – быць адліге.
З раніцы чуваць як спявае сініца – пахаладае.



З дахаў капеж – будзе мароз.

8

Сабака згортваецца абаранкам – будзе холадна і ветрана.
Чырвоны агонь у печы абяцае хуткі мароз.
У месяца бледны сьвет – чакай моцнага снегападу.
Яркія зоркі абяцаюць добры ўраджай лёну.
Котка падчас сну мыску лапкай закрывае – да халадоў.
Які Рыгор з раніцы да поўдня – такая будзе першая палова наступнай зімы, а з поўдня да вечара – другая палова будучай зімы.

Моцны снегапад – да ранняй і доўгай восені.
Калі сарака садзіцца на ніжнія галіны дрэў – да ветру.

9

Аблокі ідуць супраць ветра перад тым, як пойдзе снег.
Карова перабірае нагамі перад снежным днём.
Кань ў стайні часта уздрыгвае – да снега.
Запацелае шкло кажа аб тым, што пацяплее.
Акругленыя снежныя гурбы – летам будзе багаты ўраджай.
Котка садзіцца на падваконнік і глядзіць у акно – да цяпла.
Гук становіцца чуваць і чысцей – да пагаршэння надвор'я.
Люты халодны і сухі – жнівень гарачы.
У лютым вялікія маразы – да смажаніны лета.

10

Дзень ціхае надвор'е – другую палову ліпеня будзе суха і цепла.
Дровы ў печы шыпяць, дымяць, дрэнна загарваюцца – да цяпла.
Ваверка ў мароз пакідае сваё гняздо, спускаецца з дрэва і бегае па зямлі – да пацяплення.
Вароны крычаць бесперапынна – будзе снегапад.



Дым з трубы каромыслам – да паслаблення марозу.

Моцны вецер кажа аб сырым, дажджлівым леце.

Сінь віднеецца над лесам перад тым, як пацяплее.
Густое паветра над лесам – да дажджу і непагадзі.
Адліга ў гэты дзень зманлівая – надоўга не пратрымаецца, будуць яшчэ маразы.
Лютаўская адліга нічога не варта.
Быдла сукае заднімі нагамі – чакай снежнага дня.
Сабакі валяюцца на снезе – да віхуры.

11

Буйны снег прадвесціць адлігу.
Холадна – у канцы лета ўсталюецца цёплае надвор'е.
Дым з трубы ідзе клубамі, абяцаючы пацяплення.
Доўга разгараюцца паленцы ў печы – мароз спадзе.
На Яфрэма ветрадуі – да сырога лета.
Увечары агонь у печы чырвоны – ноччу снегападу не будзе.
Званы чутны здалёк ясна і гучна – да хуткага снегападу.
Над лесам паветра густое, неба цёмна—сіняе – хутка будзе цёпла.
Лес пачарнеў – да адлігі.

12

Варона пад крыло хавае дзюбу, чакаючы пахаладання.
Моцны вецер – вясна, лета і восень будуць дажджлівымі.
Крычаць і мітусяцца вароны – насоўваецца завіруха.
Ваўкі каля вёскі прадказваюць ўзмацненне марозу.
Снежныя шматкі становяцца буйнымі – да адлігі.
Халоднае надвор'е – у жніўні будзе вельмі гарача.
Чырвоная месяц-чакай парывістага ветру.
Печ дрэнна растопліваецца, дровы слаба гараць – да цяпла.
Шкло падвойных аконных рам пацее – да пахаладання.
Сена сырэе – да снегападу.
Попел у печы хутка згасе або дровы дрэнна разгараюцца – да адлігі.

13

Вада запоўніла палонку да краю – будзе мароз.
Польмя ў агні: чырвонае хутка пахаладае; белае-хутка пацяплее і вясна не загарамі.
Млечны Шлях на небе поўны зорак і светлы – да добрага надвор, я. Млечны Шлях
цьмяны – да непагадзі.
Вераб'і ўцяпляюць свае гнёзды – да моцнай сцюжы.
Гучны крык крумкача – да снежнай буры, мяцеліцы.
Печ дрэнна растопліваецца, чадзіць, дровы не хочуць гарэць – да цяпла. У печы прак-
тычна няма цягі – да сырога надвор'я. Цяга моцная – да сцюжы.

14

Яснае, зорнае неба абяцае зацяжную і познюю вясну.
Снегапад у гэты дзень прадракае мокрую, дажджлівае вясну.
Доўгія ледзяшы звісаюць з дахаў – лён будзе доўгім.

На небе ноччу зарапад – да цёплай вясны.
Надвор'е на Трыфана паказвае, якой будзе ўся вясна.
Мароз на Трыфана – вясна наступіць яшчэ ня хутка.
Калі на Трыфана на небе шмат зорак, то зіма яшчэ доўга працягнецца.
Вячэрні туман – да яснага надвор'я на ўвесь наступны дзень.

15

Мяцеліца, завіруха – быць году неўраджайным.
Снегапад значыць, што зацягнецца вясна.
Халодны і пахмурны дзень падказвае – вясна будзе халодная.
Пачалася адліга – вясна будзе ранняя і цёплая.
На Стрэчанне раніцай снег – ураджай ранняй збажыны, калі апоўдні – сярэдніх; калі да вечара – позняй.
Вялікія ледзяшы вісяць на краі даху – будзе багаты ўраджай.
Калі на Стрэчанне адліга – ўраджаю кот наплача.
Свінні свярбяць, труцца аб слупы і ствалы дрэў – да снегу.
Вішчаць парасяты – да холаду.

16

Над замерзлай рэчкай сцелецца туман перад маразамі.
Ноччу быў іней – днём пахаладае.
Снега шмат – летам будзе шмат дажджоў.
Вераб'і, прадчуваючы хуткую вясну, крычаць пад акном.
Лес «шуміць» – будзе адліга, а калі «трашчыць» – чакай мароз.

17

Туман трымаецца: высока – добрае надвор'е ўсталюецца; сцелецца па зямлі, магчыма пацяплее і пойдзе невялікі снег.
Бачны счарнелы лес – хутка пацяплее.



Вераб'і хаваюцца ў салому ад моцнага марозу.

Галінкі елі згінаюцца ўніз – да снегападу. Калі галінкі глядзяць уверх-дзень будзе ясным. Уцёкі снежных «раслін» на шкле паднімаюцца ўверх – да паніжэння тэмпературы.

18

Снег ідзе – хутка стане цёпла.

Моцны мароз – вясна будзе бурнай, а лета сухім і цеплым.

Дзень без ападкаў – будзе сухое лета.

Пацяплела ў гэты дзень – зіма здаецца.

Няма снегу 18 лютага -чакайце засуху ў летні перыяд. Калі ўдарае мароз – прымета таго, што, хутчэй за ўсё, лета будзе гарачым.

Калі на Агаф'ю цёпла, то зіма ўжо скончылася – можна чакаць вясну.

Вада ў рэках і студнях прыбывае – да пацяплення.

Скураныя рэчы сталі больш гнуткімі і мяккімі – да снегападу.

19

Залацісты колер гарызонта абяцае дзень з добрым надвор'ем.

Мароз стаіць – вецер адужэе.

Перад снегападам чутна, як на дрэвах шамаціць сухое лісце.

Калі ў гэты дзень стаіць мароз, то лета будзе сухое і спякотнае.

Сабачкі лезуць на канапы, згортваюцца абаранкам, закрываюць носікі лапкамі і спяць – да марозу.

Тытунь сырэе – да снегу.
Палявыя мышы вылезлі з нор і бегаюць па снезе – да пахмурнага надвор'я.
Чым на Вуколу-цялятніка халадней, тым цяплей у сакавіку.
Калі ў гэты дзень адліга – каровы будуць дрэнна даіцца.

20

Куры рана садзяцца на курасадню, чакаючы хуткага пахаладання.
Па небе плывуць аблогі сіняга колеру – хутка пацяплее.
Днём дзьме паўднёвы вецер – ўрадзяць яравыя хлеба.
Грыміць гром – не будзе сена на лузе.
Старыя авечкі мала ядуць – да цяпла.
Сабакі катаюцца па снезе з вечара – да начнога бурана.
Крот застаецца ў нары, зачыніўшы ўваход – да маразоў.
Пачало на Луку раставаць з паўночнага боку – да цёплага лета.

21

Ноччу вялікі месяц – быць адлізе.
Моцныя маразы кажуць аб хуткім надыходзе вясны.
Чым мацней мароз у гэты дзень, тым цяплей сакавік.
Дым па зямлі абяцае пахаладанне.
Аб моцным снегападзе сведчаць раскудахтанья куры.

22

У лесе тэмпература такая ж, як на адкрытым полі або раўніне – будзе снег і паднімецца вецер.

Холадна – сакавік будзе вельмі цёплым.
На дрэве з'явіўся рабчык – чакай, што пахаладае.
Днём адліга – маразы могуць затрымацца.
Пацеюць вокны – чакай адлігі.

23

Вароны садзяцца на верхнія галінкі і чысцяць крылы – пойдзе снег.
Конь кладзецца на зямлю, абяцаючы пацяплення і снег.
Тонкі, ясны месяц – можа нават навальніца быць.
Маразы пратрымаліся цэлы тыдзень – сакавік будзе цёплы.
Снег звешваецца з даху – ўрадзяць хлеба.

24

Ляжыць шмат снегу – у траўні будзе шмат травы на лугах.
Ідзе снег у гэты дзень – хутка прыйдзе вясна.
Шмат снегу – значыць, травень будзе цёплым.
Днём пацяплела – маразы адступаюць і сыходзяць зусім.
Адліга – наступіла вясна, і халодных дзён больш не будзе.
Лес у мароз зашумеў – да адлігі.

Над месяцам бачны як бы слуп – снегападу не будзе.
Дрэвы ў інеі – да маразоў.
Свінні ціснуцца адна да адной – да халадоў.
Улас днём карове бок нагрэе, ноччу-рог абарве (замарозіць).
Улас на двары – вясна на гары.

25

Дружная цвыркаюць вераб'і – чакаецца адліга.
Стаіць туман або пайшоў снег – лета будзе дажджлівае.
Дзень выдаўся халодным – да цёплага сакавіка, да ранняй вясны.
Чым халаднее надвор'е ў апошні тыдзень лютага, тым цяплей будзе сакавік месяца.
Жарабя шмат валяецца – да снега.
Зоркі барвянага або чырвонага колеру – да віхуры.
Марозны год – год садавіны.
Ноччу быў іней – днём чакай снегападу. Пушысты іней – да добрага надвор'я.

26

Сонца ўзыходзіць слупом – пахаладае.
Ясна апоўдні, будзе яснае надвор'е бліжэйшы час.
Пахмурна або снег – будзе надвор'е халоднае і сыра.
Пахмурны дзень – позняя вясна.
Сінічкі звонка спяваюць-раннюю вясну клічуць.
Чым халадней, тым больш гарачым і сухім будзе лета.
Сабака расцягваецца на зямлі, раскінуўшы лапы – да цяпла.
Звяры чхаюць – да змены надвор'я.
Лес серы – да марозу.

27

Добрае надвор'е – наперадзе яшчэ марозныя дні чакаюць.
Збегліся хмаркі ў купку – быць непагадзі хутка.
Чым больш снегу ляжыць на зямлі – тым большы будзе ўраджай. Паля са снегам-так і свіран з хлебам.
Ціўкаюць сініцы перад тым, як пацяплее.
Ударыў мароз у гэты дзень – лета будзе засушлівае.
На Кірылу добрае надвор'е – да маразоў.
Цецярук зрываецца з месца і хутка пералятае поле-перад снегападам.

28

У рацэ падымаецца вада і пагражае выйсці з берагоў – быць вялікаму ўкосу траў на лугах.
Звісаюць доўгія і тоўстыя ледзяшы – вясна будзе доўгая.
Месяц ясны ў небе – мароз пакуль не збіраецца сыходзіць.
Снег 28 лютага адтае – да добрага ўраджаю сена.
Лісіца «брэша» – чакай неўзабаве снегу.
Якое надвор'е ў гэты дзень, такая і восень будзе.
Мала снегу – да неўраджаю.

29

Калі ў гэты дзень стаіць мароз, то холады могуць затрымацца.
Моцны вецер прадвяшчае непагадзь.
Вароны гучна крумкаюць – да халадоў.
Дубрава пацямнела – да адлігі.
Аблокі плывуць хутка і высока – да яснага дня, без ападкаў.
Птушкі вяртаюцца ў гэты дзень з поўдня – да ранняй вясны.

САКАВІК



Вясна, вясна – вясне дарогу!

Прыказкі і прымаўкі пра вясну

Вясновы дождж гадуе, восеньскі гноіць.
Вясна ды восень – на дзень пагод восем.
Вясной зверху пячэ, а знізу марозіць.
Вясною суткі мочыць, а гадзіну сушыць.
Вясновы дзень год корміць.
Без першай ластаўкі вясна не абыходзіцца.
Хто вясною папрацуе, той восенню павесяліцца.
Пасля самай лютай зімы ўсё роўна прыйдзе вясна.
Вясной засевак зацягнеш – ногі працягнеш.
Хто не пасее, не будзе і збіраць.
Хто спіць вясною, плача зімою.
Добры год па вясне відаць.
Вясновай вады і цар не суцішыць.
Вясна прыйшла – на ўсе пайшла.
Прыляцела б чайка, а вясна будзе.

Прыказкі і прымаўкі пра сакавік

Сакавік марозам на нос садзіцца.

Сакавік сухі ды мокры май – будзе каша ды каравай.
У сакавіку поўднем вее, старога грэе.
Сакавік з вадой, красавік з травой, а травень з кветкамі.
Прыйшоў сакавік-марток – апранай двое парток.
У сакавіку і ззаду і спераду зіма.
Сакавік – зімабор, змагаецца з зімой.
Сакавік няправільны: то плача, то смяецца.
Сакавік у маці – зімы футра купіў, а праз тры дні яе прадаў.
Сакавік яшчэ закруціць завейную круцёлку.

1

Цёпла і сонечна – ўся вясна будзе такая ж.
Ідзе ў гэты дзень снег – год будзе ўраджайны.
Дзьме цёплы вецер абяцаючы дажджлівае лета.
Дзьме паўночны вецер-значыць лета будзе прахалоднае.
На лёдзе вадаёма плёскаецца вада – да цяпла.
Берасцянка гучна крычыць – да халадоў.
Прадметы удалечыні здаюцца вышэй і больш, чым на самай справе – да адлігі, а таксама да снегу або да дажджу.
Густы туман у гэты дзень – да непагодлівага лета.

2

Аблокі пльвучць хутка і высока – дзень будзе ясным і з добрай надвор'ем.
Спускаецца густы туман – май абяцае быць халодным.
Тонкія выцягнутыя аблокі з захаду – чакай моцнага дажджу.
Якое надвор'е ў гэты дзень – такім жа будзе і ўсё лета.
Колі на Фёдара ўвечары гуляе месяц, то абяцае добры ўраджай.
Колі на Фёдара ідзе дождж, будзе добры ўраджай збавыны і лёну.
Цяга ў печы слабая – да сырога надвор'я.
Калі пасля Хрышчэння было пацяпленне, то 2 сакавіка чакай мароз.

3

Аблокі пльвучць па небе хутка і высока – будзе добрае надвор'е.
Верхавіны дрэў пачарнелі – чакай сапраўднага цяпла.
Ясныя зоркі і месяц бачныя на небе – вернецца моцны мароз.
Шмат снегу ляжыць на палях – будзе ўраджайны год.
Аўсянка прыляцела – хутка наступіць цёплае і сухое надвор'е.
Снезе надзьме – хлеба прыбудзе; вада разальецца – сена набярэцца.
Рака разлілася – шмат травы на заліўных лугах будзе.

4

У завеі снег кладзецца на палях грудамі – будзе добры год для гародніны і яравых збожжавых.
Убачыць чаек каля ракі – хутка растане снег і лёд на рацэ.
Сустрэць белуга зайца – будзе яшчэ снег ісці і ляжаць.

Бульба прарасла ў сховішча – вельмі хутка пацяплее.
Гракі і галкі зграямі сядзяць на дарозе – чакайце непагадзі.
Снежныя заносы ў гэты дзень абяцаюць пазнейшыя травы.
Колі на Фядота сустрэнеш у лесе белага зайца, значыць снег абавязкова выпадзе яшчэ.



Вароны купаюцца ранняй вясной – да цяпла.

5

Гракі і галкі ўюцца зграямі і апускаюцца стралой на зямлю, чакай хуткага снегу.
Выпаў снег – не быць багатаму ўраджаю і кругламу караваю.
Дождж пайшоў – быць багатаму разліццю рэк.
Птушкі купаюцца ў снезе, чакаючы хуткага пацяплення.
Сухі сакавік – урадлівасць, дажджлівы-неўраджай.
Растае снег з дажджамі – да вялікай паводкі.

6

Сухое паветра прыкмета, што вось-вось пацяплее.
Вецер падзъмуу з поўдня абяцаючы прыход цяпла.
Паўночны вецер прынясе пахаладанне.
Усходні дзьме вецер – хутка быць вясне.
Своечасовы прылёт птушак вясной абяцае добры ўраджай хлеба.
Высокія гурбы ў двары – да цёплага надвор'я.

Ластаўкі прыляцелі – да цяпла.
Снег растае вакол дрэў, пакідаючы спадзістыя краі – да хуткага цяпла. Калі стромкія краі – яшчэ доўга будзе холадна.
Рана пацяклі ручаі – да ранняй сяўбы.

7

Сонца свеціць цьмяна – надвор'е пагоршыцца.
Спявае жаўрук – вясна ўжо за парогам стаіць.
Галубы буркуюць перад хуткім пацяпленнем.
Пайшоў снег у гэты дзень – чакай услед і пахаладанне.
Гракі і ластаўкі прыляцелі – да дружнай вясны.
У гэты дзень холадна – да дажджлівага лета.
Жаўрук заспяваў – вясна будзе ранняя.

8

Выпаў снег – Святы тыдзень (Вялікдзень) будзе халодным.
Суха – не чакай дажджу на Вялікдзень.
Хутка ляцяць аблогі ў небе – хутка будуць цёплыя дні.
Моцны туман абяцае вільготнае лета.
Вераб'і гнязда ўюць, а сарокі ляцяць у лес – да ўстойлівага цяпла.
Конь на зямлі ляжыць – да віхуры.
Птушкі прыляцелі – шмат хлеба будзе.
Чутны стук дзятла – да позняй вясны.
Сініцы гучна спяваюць – да цёплай надвор'і.
Берасцянка закрычакі – да замаразкаў.

9

Дзень снежны – будзе снег ляжаць і ў красавіку.
На дахах снег не растае – холад яшчэ затрымаецца.
Сонечнае надвор'е падказвае – на Вялікдзень будзе цёпла.
На небе ясны месяц кажа, што неўзабаве будзе мароз.
Сінічкі ціўкаюць – да цёплага надвор'я.
Дзень выдаўся цёплым – да цёплага красавіка.
Шмат снегу ў гэты дзень – Вялікдзень будзе халодны.
Калі снег растаў, то будзе суха, сонечна і цёпла.

10

Гром у гэты дзень прадвесціць пахаладанне.
Добрае надвор'е абяцае добрае лета.
Вароны купаюцца – да цяпла.
Снег з дажджом – да паўнаводдзя.
Калі дзятел стукае ў сакавіку, то вясна будзе позняя.
Калі на Тарасія выпадае снег, то перад Вялікаднем тыдзень будзе дажджлівым і халодным.
Калі зайцы доўга не ліняюць, то чакай працяглых халадоў.

Звяры чхаюць у непагадзь – да магчымага паляпшэння надвор'я.

11

Вецер дзьме паўднёвы або паўднёва – ўсходні – пацяплее.
Густы туман раніцай сцелецца па зямлі перад пахаладаннем.
Туман пасля абеду – хутка стане цёпла.
Пайшоў снег у гэты дзень – лета будзе дажджлівае.
Снег растаў на Парфірыя – хутка яшчэ выпадзе.
Вераб'і збіваюцца ў зграйкі – да сухога і цёплага надвор'я.
Вароны кружаць над галавой – да цяпла.
Галубы вылезлі на вуліцу і радасна буркуюць – да пацяплення.
Галубы хаваюцца пад дах – да пахаладання.
Калі ў гэты дзень птушкі ўюць гнёзды на сонечным боку дамоў і дрэў, значыць лета будзе халоднае.

12

Паўднёвы вецер і капеж – лета будзе цёплым.
Гракі прама на гняздо ляцяць – будзе ураджайны год.
Паказаліся пралескі да праталіны – хутка ехаць у поле араць.
Ныркi вярбы на верхавінах пачыналі раскрывацца – больш халадаць не будзе. Калі на вярбе у гэты дзень пупышкі набраклі – можна чакаць багатага ўраджаю.
Свінні свярбяць – да цяпла.
Вераб'і збіраюцца пад дахам і перабіраюць пёры – да пацяплення.

13

Ідзе дождж – лета будзе з дажджамі.
Пахмурнае неба – пахаладае хутка.
Няма снегу ў гэты дзень – будзе цёплае надвор'е.
Сонечны дзень – будзе добры ўраджай.
Доўгія ледзяшы-доўгі лён. Доўгія ледзяшы – да доўгай вясны.
Звонкая кропель – да вялікага ўраджаю летам.
Гракі прыляцелі – хутка снег растане, але лета будзе дажджлівым.

14

Якое надвор'е ў гэты дзень – такім чакай і лета.
Густы туман у гэты дзень – ўрадзіць гарох і фасоля.
Лужыны ля парога – пчаляры ў мёдзе купацца будуць.
Калі курачка з лужынкi нап'ецца, вясна будзе ранняя.
Снег у гэты дзень – да ўраджаю. Цёплы вецер – да мокрага лета, вецер з поўначы – да халоднага.
Дзень Еўдакіі ясны – на агуркі і грузды ўраджай.
Кропель звонкая – да смажаніны летам.
Калі гракі прыляцелі да гэтага дня – быць лета мокрым, а снег рана сыдзе.

15

Мяцеліца або вецер – доўга не будзе травы на палях.
Добры дзень – да ранняй і цёплай вясны.



Калі надвор'е дрэнная, то вясна будзе позняяй.

Паўночны вецер у гэты дзень прадказвае прахалоднае лета.
Вецер падзьмуў паўднёвы на Ветраноса – быць лету цёплым.
Дажджлівы дзень – будзе шмат хлеба, але лета будзе сырое.
Густы туман з раніцы – да ўраджаю бабовых.
Замаразкі – дрэнна ўрадзіцца грэчка.

16

Вераб'і сабраліся пад дах і перабіраюць пёры чакаючы, што будзе цёплае надвор'е.
Певень крычыць часта і не ў час – надвор'е сапсуецца.
Вецер дзьме да сонца перад тым, як пацяплее.
Весела ціўкаюць птушкі, адчуваючы набліжэнне цяпла.
Шпакі прыляцелі – да багатага ўраджаю збожжавых.
Сініцы гучна і весела ціўкаюць – да цёплых дзяньках. Калі іх чырыканне сумнае і працяглае-будуць яшчэ замаразкі.
Гусі высока ляцяць – да вялікага разліва рэк. Нізка ляцяць – будзе мала вады.

17

Гракі прыляцелі – снег сыдзе на працягу месяца
Гракі прыляцелі на старыя гнёзды – вясна будзе дружнай і снег растане разам

Убачыў грака – вясну сустракай.
Убачыць грака, які сядзіць на чорнай купіне – да паводкі.
Ясная, сонечная надвор'е – летам у лесе будзе шмат ягад.
Якое надвор'е ў гэты дзень – такое будзе наступнай зімой.

18

Вароны крычаць, павярнуўшы дзюбы на поўнач – хутка пахаладае.
Зацвілі пралескі – вясна прыйшла канчаткова.
Вярнуліся пліскі – быць вясне цёплай і пагодлівай.
Сонечна ў гэты дзень – лета будзе мяккім.
Месяц у сіні – да хуткага непагадзі.
Ясная надвор'е 18 сакавіка – летам граду не будзе.
Мышы завяліся ў доме і на палях – да неўраджаю.

19

Вароны крумкаюць зграяй – будзе непагодлівае надвор'е.
Стукае гучна дзяцел – холаду працягнуцца яшчэ доўга.
З«явіліся пралескі – хутка пачнуцца палявыя работы.
Лёд на рэках тоне, пакрываючыся вадой – будзе неўрадлівы год.
Убачыць беллага зайца – да снегападу.

20

Неба пры заходзе сонца ярка-жоўтае – наступіць чарговае пахаладанне і істотна ўзмоцніцца вецер.

Снегіры цвыркаюць пад акном – чакай хуткую адлігу.
Вярнуліся пералётныя птушкі – будзе цёпла.
Паўднёвы вецер і дружны капеж – да цёплага лета.
Сіні гарызонт – да хуткага пацяплення.
Жаваранкі прыляцелі – да цяпла.
Убачыць зябліка – да халадоў.
Ластаўкі на паўднёвам баку гнёзды ўюць – да халоднага лета.

21

Прылёт жаўрукоў на вясновы Сонцаварот – вясна будзе цёплай і пагодлівая.
Квітнее вярба – вясна прыйшла канчаткова.
Птушкі робяць гнёзды на сонечным баку, чакаючы, што лета будзе халодным.
Шчыльны туман – хутчэй за ўсё падмарозіць.
Аблокі плывуць хутка і высока – да добрага надвор'я.

22

Дзень цёплы на Сорак саракоў – будзе наперадзе 40 дзён цяпла.
Гром грымнуў – будзе неўраджайным годзе.
Жаўрук з'яўляецца да цяпла, а берасцянка да сцюжы.
Убачыў шпака – ведай, вясна ля ганка.

Сонца ў кругах – да выдатнаму ўраджаю.
Сініца на Сарокі заспявала – цяпло варажыць.

23

Вераб'і збіраюцца ў кустах, крычаць – да хуткай непагадзі.
Прыляцелі журавы да гэтага дня – вясна будзе добрая.
Заяц скача каля вёскі – чакай моцнага марозу.
Вакол месяца бачны арэол – пойдучь дажджы.
Варона хавае дзюбу пад крыло – да холаду.
Падзьмуў халодны вецер-зіма яшчэ доўга не сыдзе.
Густы туман-хутка снег растане, але лета будзе дажджлівым.
Глушэц на дрэве начуе – да адлігі.

24

Вароны назойліва крумкаюць – будзе непагадзь.
Іней раніцай да дажджу днём.



Іней раніцай да дажджу днём.

Журавы ляцяць блізка да зямлі баючыся моцных ападкаў.
Прылёт жаўрука да гэтага дня абяцаў цёплае надвор'е.
Мышы на палі бягуць – да неўраджайнага года.
Калі ноччу быў іней, то днём снегападу не будзе.
Гракі зграямі ўюцца і стралой на зямлю апускаюцца – да дажджу.
Дружны прылёт птушак – да халадоў і непагадзі.

25

Ідзе дождж – азімыя ў гэтым годзе ўрадзяць.
Ноччу спусціўся туман – сёлета ўрадзіць лён і каноплі.
Добрае надвор'е ў гэты дзень – чэрвень чакаецца з ліўнямі.
Вароны садзяцца на зямлю – да цяпла.
Шмат мышэй з'явілася – да неўраджайнага года.

Калі дзікія звяры са звыклых месцаў перабіраюцца на больш высокія – да моцнага паўнаводдзю.

Калі цёпла і сонечна, то лета будзе непагодлівае.

Коні гучна пырхаюць – да дажджу.

26

Галкі збіраюцца пад вечар і крычаць, чакаючы прыход цяпла.

Стаіць туман – лета чакай непагодлівае.

Свеціць сонца ў гэты дзень – год будзе ўраджайным.

Хатняя птушка падбірае пад сябе лапы чакаючы прыходу начных замаразкаў.

27

Стукае гучна дзяцел чакаючы пацяпленне.

Карова дала мала малака – будзе дрэнная надвор'е.

Скаціна не п'е чакаючы дажджу.

Конь спіць лежачы перад надыходам цёплага надвор'я.

Пачуць гром – да ўрадлівага лета.

Аблокі плывуць хутка і высока – да добрага надвор'я.

Туман у гэты дзень – да непагодлівага лета.

Калі дзень марозны, то холады яшчэ тыдзень пратрымаюцца.

28

Пералётныя птушкі ляцяць чарадой – вясна будзе дружная.

Чайкі прыляцелі – будзе крыгаход і цёплае надвор'е»

Цвыркаюць заўзята вераб'і, прадбачачы добрае надвор'е.

Мала вады ў рацэ – засушлівае лета.

Чайкі ў вадзе купаюцца – да дажджу.

Гракі прама на гняздо ляцяць – да дружнай вясны.

Жураўлі ляцяць нізка, хутка, моўчкі – да непагадзі.

29

Калі стаіць цёплае надвор'е – вясна будзе цёплая.

Хутка плывуць па небе аблокі – надвор'е будзе цёплым.

Аблокі закрылі сонца – хутка пойдзе дождж.

Птушкі купаюцца ў лужынах перад пацяпленнем.

Снег хутка тае, а вада бяжыць дружна – да дажджлівага лета.

Нізкі ўзровень вады ў рэках – да неўраджайнага года, высокі – да мокрага лета.

30

Журавы прыляцелі – хутка будзе цёпла.

Цякуць ручаі – быць вялікаму павадку.

Высока стаіць вада ў рацэ – год будзе ўраджайны.

Не відаць нідзе шпакоў – яны схаваліся, чакаючы пахаладання.

Калі ў гэты дзень дождж або снег, то лета будзе ўраджайным; ясна – гарачым, ягады і грыбы не ўрадзяцца.

Заквітнела ляшчына – вясна прыйшла канчаткова і далей будзе цёпла.

31

Зоркі драбней звычайнага, можна сказаць ледзь бачныя – хутка будзе дождж.



Зорнае наба над галавой – гэта прыгожа!

Не відаць шпакоў – яны схаваліся, чакаючы пахаладання.

З«явіліся камары – хутка пацяплее.

Снег друзлы яшчэ ляжыць на палях – будзе год неўрадлівы.

Шмат камароў у лесе – добра ўрадзяць авёс і ягады.

Машкара кружыцца – да ўраджаю грыбоў.

Лебедзі прыляцелі – да цяпла.

КРАСАВІК



Пачынаецца прыгажосць

Прыказкі і прымаўкі пра красавік

Красавік усіх напоіць.
Красавік падмане, пад травень падвядзе.
Красавік з вадою, а май з травою.
Зазвінелі капяжы ў красавіку.
Красавік-бацюшка ў поле кліча.
Красавік зямлю фарбуе.
Красавік лянiвага не любіць, спрытнага голубіць.
Красавік з траўнем – ключ да ўсяго года.
Красавік снег морыць – гурба гарыць.
Красавіцкі шпак-вясны ганец.
Красавіцкая кветка ламае сняжок.
Красавіцкае цяпло ненадзейліва.
Была б красавіцкая вадзіца, а зеляніна народзіцца.

1

Не відаць зорак ды высокая начная воблачнасць кажуць аб тым, што пацяплее.
Сонечна і пахмурна ў гэты дзень – летам будзе засуха.
Шмат ручаёў ад раставання снегу абяцаюць добры травастой і багаты ўкос сена.
Заквітнела вярба да гэтага дня – можна выносіць пчол.

2

Лёд на рэках сыходзіць хутка – год будзе ўраджайны.
Днём цёпла, а ўначы холадна – у бліжэйшыя дні будзе цёпла.
Вялікі дождж – шмат будзе грыбоў сёлета.

Скарынка на снезе становіцца калючай пасля адлігі – будзе год жыватворны і ўраджайны.

3

У ўзыходзячага сонца жоўтыя прамяні – будзе добрае надвор'е.

З«явіліся камары – хутка моцна пацяплее.

Ціўкаюць сініцы – будзе пагодлівае надвор'е.

Пасінелі аблокі – хутка пойдзе дождж.

Калі ліст бяроза перад алешынай распусціла, лета будзе засушлівае, а калі наадварот – дажджлівае.

Калі ў гэты дзень грымне гром, то год будзе ўраджайным.

4

Рассветнае сонца ў чырвоных колах – чакай ўраджаю гародніны.

Вароны купаюцца ў лужынах перад пацяпленнем.

Цёмна-сінія аблокі плывуць па небе – пойдучь цёплыя дажджы.

На Васіля цёплага сонца ў кругах – да ўраджаю

Снег на мурашніку з паўночнага боку сышоў – да цёплага і доўгага лета. Калі ж снег з паўднёвага боку мурашніка растаў, то лета будзе прахалоднае.

Снег сышоў, а на яго месцы з'явілася павуціна – будзе перашкода добраму ўраджаю.

5

На Ніканаў дзень чутны першы вясновы гром, а снег яшчэ не сышоў – лета будзе халодным.

Днём цёпла, а ўначы мароз – красавік будзе стаяць цёплы.

Навальніца бачная, а снег яшчэ ляжыць – быць лета прахалодным.

Ясныя зоркі на небе падказваюць, што падмарозіць.

Ваверка скача па дрэвах чакаючы пацяплення.

6

Жаўрук спявае – будзе цёпла.

Ідзе снег у гэты дзень – пахаладае, аж да марозу.

Раніцай бачная раса – ўрадзіць авёс і проса ў гэтым годзе.

Ноччу цяпло – вясна будзе цёплая.

Калі да гэтага дня цалкам сыдзе снег, то да наступнай зімы снегу ўжо не будзе. Калі снег на зямлі да гэтага часу ляжыць, то праляжыць яшчэ доўга.

Калі раніцай раса, то коням не трэба аўса, таму што добра ўрадзіць проса.

Пайшоў снег – да ўраджаю грэчкі.

Калі на Арцемія Мароз, будзе проса і авёс.

7

Снег на дахах не сышоў – ляжаць яму яшчэ месяц.

Калі грыбы з'явіліся: на ўзвышшы – лета будзе мокрае і дажджлівае; у лагчыныцы – улетку будзе суха.

Калі на ноч цёплая, то вясна будзе дружная.

Калі да гэтага часу снег на стрэхах ляжыць, то ён будзе ў поле ляжаць і 6 мая.
Калі да гэтага дня не прыляцелі ластаўкі – вясна будзе халодная.
Ранішні туман – да вялікага разліва рэк і ручаёў.
Бясмарнае неба і яркае сонца – да грознага лета.
Калі 7 красавіка вецер, туман і іней, то год будзе ўраджайным.

8

Заквітнела чаромха на Гаўрыіла – будзе толькі цяплець і можна прыступаць да пасадкі бульбы.

Квітнее вярба, можна выносіць вулля з зімоўніка на сонца.
На дахах яшчэ ляжыць снег – да канца месяца будзе халаднавата.
Калі пазелянела чаромха, то прыйшоў час саджаць ранні бульбу.
Калі на Гаўрыіла светлы узыход сонца, то пара прыбіраць ўсю санную збрую.
Якое надвор'е на Гаўрыіла, такое будзе і на Сяргея-куратніка (8 кастрычніка).
Замаразкі – да халоднай і зацяжной вясны.
Калі на дахах па гэты дзень ляжыць снег, то ў бліжэйшы месяц ён цалкам не растане.

9

Выпаў іней і туман – добры ўраджай.

Аўсянка заспявала – кінь санкі, вазьмі воз.
Убачыў у гэты дзень чаек – на вадаёмах вось ні вось растане лёд.
Пачуць вечарам крык кнігаўкі – да яснага надвор'я.
Калі зграйкі кнігавак нізка лётаюць, то ў бліжэйшы час дажджоў не прадбачыцца. Калі падчас палёту птушкі крычаць, то будзе засушлівае лета.
Чайкі над дамамі лётаюць – хутка лёд сыдзе.

10

Сонца пры ўзыходзе ярка-чырвонае і хаваецца ў аблокі – будзе дождж.
Удалечыні чутны гром – хутка пойдзе дождж.
Вароны на верхавінах дрэў – маразы скончыліся.
Заквітнела маці-і-мачаха – чакай хуткага цяпла.

Дождж – да ўраджайнага года.
Пачуць глухія і працяглыя раскаты гromу – да зацяжнага дажджу.
Туман і шэрань – да ўраджаю садавіны, гародніны і травы.
Калі сарокі сядзяць на верхавінах дрэў, то хутка пацяплее.
Кнігаўкі нізка лётаюць і крычаць – да засушлівага лета.

11

Хутка і высока пльвучь аблокi – чакай добрае надвор'е.
Шмат бярозавага соку кажа аб дажджлівым леце.
Бяроза цалкам квітнее – лета будзе засушлівым.
Гусі выйшлі на лёд ведаючы, што пацяплее яшчэ не хутка.
Якое надвор'е 11 красавіка, такое будзе і 11 кастрычніка.
Калі спачатку опушаецца бяроза – чакай сухога лета, калі алешына – мокрага.
Моцны дождж – да ўраджаю аўса.
Шмат лебедзяў – да цёплай вясны.

12

Гусі ляцяць: высока – дажджоў будзе шмат; нізка – мала.
Квітнеюць дзьмухаўцы – восень у гэтым годзе будзе ранняя.
Бяроза лісцем абагнала алешыну абяцаючы лета з вялікім лікам ападкаў.
Чарэшня заквітнела-прышоў час сеяць буракі і кукурузу.
Багацце дажджоў-да добрага ўраджаю грыбоў летам
Пчолы пакідаюць свае вуллі – да наступу вясны і прыходу цёплага надвор'я

13

Аблોકi лёгка і празрыстыя – будзе выдатнае надвор'е.
Аблોકi супраць ветру пльвучь – да дажджу
Днём ясна і цёпла – і далей так будзе.
Зграі птушак, якія вярнуліся – абяцаюць пацяпленне.
Птушкі ціўкаюць і кідаюцца адчуваючы, што падмарозіць.
Сонечны дзень-прымета да таго, што лета цёплым будзе.
У клёну і бярозы сок вылучаецца – чакай пацяплення

14



Шмат вады – шмат травы!

Разлілася рака да Мар'і – будзе добры травастой і шмат рыбы.
Раве хатняя скаціна прадчуваючы непагадзь.
Вада ідзе ў ясныя ночы – да пагодлівай уборкі.
Калі лёд сыходзіць раптам – год будзе лёгкі, добры.
Калі ў гэты дзень разальцеца вялікая вада, то чакай вялікіх траў і ранняя пакошу па вясне.
Ноччу зорак не відаць – на цёплае надвор'е.
Сінія аблогі па небе плывуць – да цяпла і дажджу.

15

Рака выйшла з берагоў на Ціта-Ледалома-будзе ранні сенакос.
Буркуюць Галубы-перад тым як пацяплее.
Колі лёд не сышоў, то лоўлю рыбы будзе дрэнным.
Варона накармляе ў гэты дзень бесхлебіцу.

16

Лёд не растае да гэтага часу – у гэтым годзе будзе мала рыбы.
Калі раніцай гэтага дня раптам утвараўся іней – гэта сімвал цёплага пачатку лета.
Ідзе дождж на Мікіту-Вадапола – вясна буде непагодлівая.
Убачыць кветкі маці-і-мачахі да заходу сонца – прадбачыць рэзкую змену надвор'я.

17

Аблогі плывуць высока і хутка – чакай добрага надвор'я.
Цёмныя цяжкія аблогі рухаюцца ціха – будзе зацяжны дождж.
Алешына завітнела ў гэты дзень – можна смела выпускаць пчол.

Алешына заквітнела раней бярозы – год будзе дажджлівым.
Цвыркун слярчыць-пара араць.

18



У ярах яшчэ снег – ўраджай збожжавых.

Яфрэм на двор зазірнуў, пара сярпы тачыць.
Нечакана стала ціха – надвор'е хутка зменіцца.
Глушцы токуюць перад пацяпленнем.
Усе ясныя красавіцкія ночы канчаюцца замаразкамі.
Восы ў адкрытых месцах гнязда будуць – да сырога лета.

19

Дзень ціхі і бязветраны – ўраджай яравых будзе рана гатовы.
Пачалося сокодвiжeнiе – надвор'е ўсталюецца цёплае.
Качкі робяць гнязда бліжэй да вады – лета будзе засушлівым.
Пералётныя птушкі змоўклі ведаючы, што хутка пахаладае.
Павук ў куце сядзіць, загарнуўшыся ў павуціну – чакай замаразкаў.
Шмат павуціння ў паветры лётае – да сыякотнага лета.
Калі ластаўкі яшчэ не прыляцелі, то вясна будзе халодная.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.